
Environmentální historie

Cvičení 3

Mgr. Lukáš Dolák, Ph.D.

Podzim 2022

Průběh cvičení

1. Zápis termínu prezentace článku
2. Novinka v prezentaci článku
3. Seminární práce – postup
4. Dokončení 1. cvičení – koncepce EH a citáty
5. Výsledky cvičení na doma
6. Domácí četba a diskuze nad ní
7. Opakování odpřednášeného učiva
8. How Wolves Change Rivers

Zápis termínu prezentace článku

Harmonogram prezentací článků

Datum prezentace	Jméno	Téma prezentace
13.10.		
20.10.		
27.10.		
3.11.		
10.11.		
24.11.		
1.12.		
8.12.		

Novinka v prezentaci článku

- Příprava 3 otázek ze strany přednášejícího studenta pro své spolužáky
- Otázky zaměřené na významné výstupy z článku hodné zapamatování pro všechny

Seminární práce - postup

- Otázky?

Dokončení 1. cvičení – koncepce EH a citáty

Koncepce EH

- Přiřadíte typické znaky jednotlivých koncepcí EH k jejich názvům (*preservationismus, konservatismus, antropocentrismus, biocentrismus*):
 1. člověk jako součást přírody, ničením přírody ubližuje sám sobě
 2. zachování přírody jako zdroje pro budoucí těžbu nerostných surovin
 3. estetická hodnota přírody, snaha o její ochranu formou NP
 4. člověk jako pán přírody, kterou má využívat dle svého mínění

Koncepce EH

- Přiřadíte typické znaky jednotlivých koncepcí EH k jejich názvům:
 1. člověk jako součást přírody, ničením přírody ubližuje sám sobě
biocentrismus
 2. zachování přírody jako zdroje pro budoucí těžbu nerostných surovin
konservacionismus
 3. estetická hodnota přírody, snaha o její ochranu formou NP
preservationismus
 4. člověk jako pán přírody, kterou má využívat dle svého mínění
antropocentrismus

Citáty

- Pokuste se přiřadit předložené citáty ke jménům následujících autorů a odhadněte, ke které koncepci EH se daný autor přiklání (jeden autor se zde vyskytuje 2x):
 - V. Havel, český exprezident
 - V. Klaus, český exprezident
 - M. Zeman, český prezident
 - J. Muir, skotský a americký přírodovědec

Citáty

- *“Člověk není všemocným vládcem vesmíru, jemuž je dovoleno dělat beztrestně cokoliv si myslí, nebo co se mu v daný moment hodí. Svět v němž, žijeme, je tvořen nesmírně komplexním a záhadným předivem, o němž víme velmi málo a s nímž musíme zacházet s krajní pokorou.”*
- V. Havel, český exprezident
 - NY Times, ke konferenci OSN o životním prostředí v Rio de Janeiro, 1992,
In. Jeleček, 2009, 253-254
- biocentrismus

Citáty

- *„Já si myslím, že po globálním oteplování přijde malá doba ledová a my budeme zkoumat, za 20 nebo 50 let jaké zásoby uhlí nám ještě zbyly.“*
- M. Zeman, český prezident
 - TV Barrandov, 26.9.2019
- antropocentrismus

Citáty

- *„Ekologie není věda. S vědou nemá nic společného. Je to ideologie.“*
- V. Klaus, český exprezident
 - aula UP v Olomouci, 24.4.1995
- antropocentrismus, technokratismus

Citáty

- *„Tisíce unavených, vystresovaných a přecivilizovaných lidí zjišťují, že jít do hor znamená jít domů; divočina je nutnost.“*
- J. Muir, skotský a americký přírodovědec
 - Our National Parks, 1901
- preservationismus

Citáty

- *„...životní prostředí je výsledkem milionů svobodných rozhodnutí milionů svobodných jedinců, a tudíž jakákoli snaha vědců a státní administrativy o ekologickou politiku je implicitně nežádoucí a zbytečná.“*
- V. Klaus, český exprezident
 - In. Jeleček, 2009, 253–254, 1994
- antropocentrismus, technokratismus

Výsledky cvičení na doma

Vlastivěda moravská

1. Jaké druhy informací jsou dostupné o vybraném okrese?
2. Jak se změnila struktura zástavby ve vybrané obci?
3. Jaké instituce se v minulosti nacházely ve vybrané obci, které zde již nejsou?
4. Objevili jste nějaké významné krajinné prvky (pamětní kříže, kapličky, boží muka, památné stromy aj.)?
5. Nalezli jste ve vybraném díle obrázky, staré fotografie, grafy, tabulky aj. vztahující se k vybrané obci? Jaké?

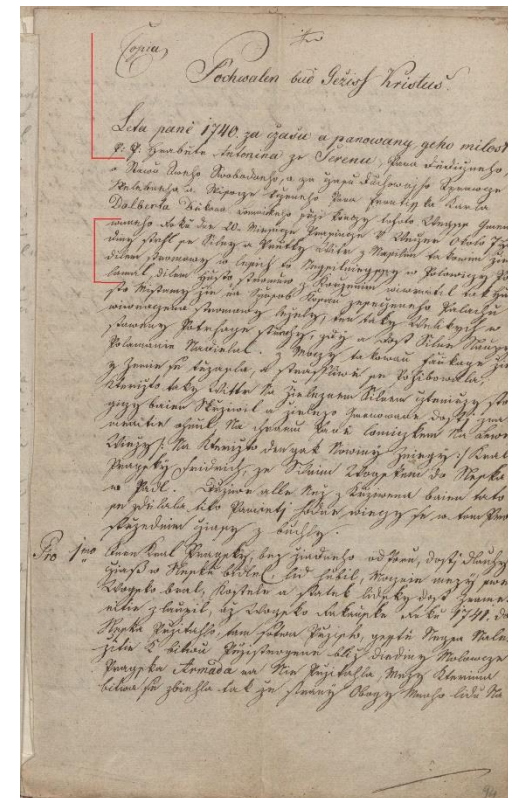
Vlastivěda moravská

1. Jaké druhy informací jsou dostupné o vybraném okrese?
poloha, horopis, vodopis, fauna, flora, klima, dějiny okresu, hospodářství, duchovní správa, školství, zdravotnictví, doprava, základní statistický přehled
2. Jak se změnila struktura zástavby ve vybrané obci?
3. Jaké instituce se v minulosti nacházely ve vybrané obci, které zde již nejsou?
4. Objevili jste nějaké významné krajinné prvky (pamětní kříže, kapličky, boží muka, památné stromy aj.)?
5. Nalezli jste ve vybraném díle obrázky, staré fotografie, grafy, tabulky aj. vztahující se k vybrané obci? Jaké?

Metoda transliterace

- Pokuste se přepsat následujících několik řádků předloženého textu s pomocí abecedy a pokuste se odpovědět na následující otázky:

1. Co za živelní pohromu se stalo?
2. Kdy se odehrála?
3. Jaké způsobila škody?

Metoda transliterace

- *Copia*
- *Pochwalen bud' Ježish Kristus.*
- *Leta paně 1740 za čzasu a panowany, jeho milost P: P: Hraběte Antonina ze Šerenu, Pana Dědičzneho,*
- *... jmenowaneho Roku dne 20. Miesicze Prasincze V Wečer okolo 7 Hodiny strhl se Silny a Prutky Witr z Nasilim takowim žie dilem stromowy w lesich to Nejpilniejssy w Polowiczy Polamal, dilem husto stromuw z Kořzenim wiwratil tak husto ...*

Domáci četba

- Environmental Crises in World History
- Jerry H. Bentley
- Procedia - Social and Behavioral Sciences 77 (2013) 108–113

Available online at www.sciencedirect.com

SciVerse ScienceDirect

Procedia - Social and Behavioral Sciences 77 (2013) 108 – 115

Procedia
Social and Behavioral Sciences

Selected Papers of Beijing Forum 2009

Environmental Crises in World History

Jerry H. Bentley

Professor, University of Hawai'i

Domácí četba

- Zodpovězte následující otázky:
 1. Jaké okolnosti mj. vedly ke vzniku lidstva?
 2. Které události mohly a stále mohou ohrozit lidstvo?
 3. Jak se člověk v minulost podílel na vývoji fauny?
 4. Jaký byl dopad zemědělství a průmyslu na faunu a jaké dopady mělo průmyslové zemědělství na lidstvo?
 5. Co bylo příčinou 3 největších hladomorů za posledních 150 let?

Domácí četba

1. Jaké okolnosti mj. vedly ke vzniku lidstva?
 - počátek globálního ochlazování před 30 mil. let
2. Které události mohly a stále mohou ohrozit lidstvo?
 - nemoci, sopečné erupce, změna klimatu
3. Jak se člověk v minulost podílel na vývoji fauny?
 - vliv zemědělství, kácení lesů, dobytčářství, ustájený chov, vybíjení megafauny

Domácí četba

4. Jaký byl dopad zemědělství a průmyslu na faunu a jaké dopady mělo průmyslové zemědělství na lidstvo?

- růst/pokles určitých populací zvířat, genetické modifikace, šíření druhů mimo původní oblasti, znečišťování a ničení habitatů, větší šíření nemocí mezi zvířaty
- nárůst zem. produkce, znečištění půdy a vodních zdrojů, zvýšená eroze půdy, větší náchylnost k nemocem (monokultury), deforestace, ztráta půdy (zástavba), meliorace ...

Domácí četba

5. Co bylo příčinou 3 největších hladomorů za posledních 150 let?

- Late Victorian holocausts, Indie, Čína (1876–1902): zabránění přísunu dodávek jídla Velkou Británií na základě ideologie volného obchodu, následek kolonialismu a importu kapitalismu
- Velký hladomor v Sovětském svazu, Ukrajina (1932–1933): prodej zem. produkce do zahraničí
- Velký skok vpřed, Čína (1958–1963): zanedbání zem. výroby, nedostatek pracovních sil v zem., plýtvání jídlem, neúroda, konfiskace zem. půdy státem

"A book of substantial contemporary relevance as well as great historical interest." —**AMARTYA SEN, NEW YORK TIMES**

LATE VICTORIAN

HOLOCAUSTS

**EL NIÑO FAMINES AND THE MAKING OF
THE THIRD WORLD**

MIKE DAVIS

Opakování odpřednášeného učiva

- Environmentální historie Českých zemí I
 1. Jaké krajinné relikty z pleistocénu byste našli v ČR v současnosti?
 2. Proč je důležité studovat období posledního interglaciálu?
 3. Jaká jsou specifika holocénu oproti riss/würm interglaciálu?
 4. Přiřadte typické rysy daného klimatu k jeho názvu:

Opakování odpřednášeného učiva

1. holocenní klimatické optimum, zalesněné vrcholky hor, objev zemědělství
 2. růst teploty a srážek po posledním glaciálu, ústup stepi a tundry
 3. pokles teploty a srážek, časté střídání suchých a vlhkých období
 4. výrazně sušší období, vyšší teplota než v současnosti
 5. chladnější a vlhčí období než v současnosti, období Římské říše
 6. růst teploty a srážek, poslední přežívající stepi na údolních spraších
- a) preboreál (8000–7800 př. n. l.)
 - b) boreál (7800–6000 př. n. l.)
 - c) atlantik (6000–4000 př. n. l.)
 - d) epiatlantik (4000–1250 př. n. l.)
 - e) subboreál (1250–750 př. n. l.)
 - f) subatlantik (750 př. n. l.–600 n. l.)

Opakování odpřednášeného učiva

- Environmentální historie Českých zemí I
 1. Jaké krajinné relikty z pleistocénu byste našli v ČR v současnosti?
ledovcová jezera, eratické balvany, kamenná pole, spraše, říční terasy, zdroje pro těžbu, endemitní rostliny a ekotopy
 2. Proč je důležité studovat období posledního interglaciálu?
Stav krajiny v předchozích interglaciálech = obdoba stavu krajiny v holocénu bez lidských zásahů

Opakování odpřednášeného učiva

- Environmentální historie Českých zemí I
 3. Jaká jsou specifika holocénu oproti riss/würm interglaciálu?
 - rozvoj lidské civilizace a přímý vliv na krajinu
 - nižší T vzduchu, vlhkost a oceanita
 - nižší lesnatost (ústup hnědozemí na úkor černozemí)
 - absence některých teplomilných druhů (cesmín, zimostráz)
 - pravděpodobně delší doba trvání
 4. Přiřadte typické rysy daného klimatu k jeho názvu:

Opakování odpřednášeného učiva

1. holocenní klimatické optimum, zalesněné vrcholky hor, objev zemědělství - **c**
 2. růst teploty a srážek po posledním glaciálu, ústup stepi a tundry - **a**
 3. pokles teploty a srážek, časté střídání suchých a vlhkých období - **d**
 4. výrazně sušší období, vyšší teplota než v současnosti - **e**
 5. chladnější a vlhčí období než v současnosti, teplotní výkyvy, období Římské říše - **f**
 6. růst teploty a srážek, poslední přežívající stepi na údolních spraších - **b**
- a) preboreál (8000–7800 př. n. l.)
 - b) boreál (7800–6000 př. n. l.)
 - c) atlantik (6000–4000 př. n. l.)
 - d) epiatlantik (4000–1250 př. n. l.)
 - e) subboreál (1250–750 př. n. l.)
 - f) subatlantik (750 př. n. l.–600 n. l.)

Opakování odpřednášeného učiva

1. růst teploty a srážek po posledním glaciálu, ústup stepi a tundry
 2. růst teploty a srážek, poslední přežívající stepi na údolních spraších
 3. holocenní klimatické optimum, zalesněné vrcholky hor, objev zemědělství
 4. pokles teploty a srážek, časté střídání suchých a vlhkých období
 5. výrazně suší období, vyšší teplota než v současnosti
 6. chladnější a vlhčí období než v současnosti, teplotní výkyvy, období Římské říše
- a) preboreál (8000–7800 př. n. l.)
 - b) boreál (7800–6000 př. n. l.)
 - c) atlantik (6000–4000 př. n. l.)
 - d) epiatlantik (4000–1250př. n. l.)
 - e) subboreál (1250–750 př. n. l.)
 - f) subatlantik (750 př. n. l.–600 n. l.)

How Wolves Change Rivers

- [Jak vlci ovlivnili řeky v Yellowstoneu?](#)